

Lehdistötiedote
Luxemburg, 8. joulukuuta 2016

Tarkastajien mukaan EU:n olisi tehtävä enemmän suojatakseen kansalaisia pandemioilta ja muilta valtioiden rajat ylittäviltä vakavilta terveysuhilta

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudessa kertomuksessa todetaan, että kansalaisten suojeluun influenssapandemian kaltaisilta vakavilta terveysuhilta tähtäävä EU:n laajuinen suunnittelu kärsii merkittävistä puutteista. Viime vuosina on tosin toteutettu useita tärkeitä toimia, mutta tarkastajien mukaan jäsenvaltioiden ja niiden kansanterveysviranomaisten on edelleen parannettava yhteistyötään.

Päävastuu kansanterveysalasta on EU:n jäsenvaltioilla. Euroopan komission tehtävänä on lähinnä antaa tukea ja toteuttaa täydentäviä toimia. EU on määritellyt valtioiden rajat ylittävät vakavat terveysuhkat alaksi, jolla jäsenvaltiot voivat toimia vaikuttavammin yhdessä. Valtioiden rajat ylittävistä vakavista terveysuhkista vuonna 2013 annetussa EU:n päätöksessä tehtiin merkittäviä muutoksia ennakkosuunnitteluun ja hätäavun koordinointiin. Päätöksellä myös vahvistettiin terveysministerien neuvoston vuonna 2001 perustamaa epävirallista terveysturvakomiteaa.

Tarkastajat totesivat, että vuonna 2013 annettu päätös on tärkeä EU:n terveysturvallisuuskehystä parantava askel, jonka ansiosta EU on paremmin valmistautunut käsittelemään vakavia terveysuhkia. Tästä huolimatta jäsenvaltioiden ja komission tasolla esiintyy edelleen merkittäviä puutteita. Lisäksi he katsoivat, että terveysturvakomitea on osoittautunut erittäin tärkeäksi, mutta silti komitealla on strategisia ja toiminnallisia haasteita, joihin on löydettävä ratkaisua.

"Matkustaminen ja kaupankäynti ovat lisääntyneet, minkä vuoksi taudit leviävät nopeasti yli rajojen. Tämä tarkoittaa, että yhden jäsenvaltion terveysturvallisuus riippuu usein sen naapurimaista", sanoo kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Janusz Wojciechowski. "Suunnittelussa ja koordinoinnissa esiintyvien puutteiden korjaamisen eteen on tehtävä enemmän, jotta EU:n kansalaiset voisivat hyötyä täysimääräisesti tähän mennessä luoduista järjestelyistä."

Tarkastajat havaitsivat, että vuonna 2013 annetun päätöksen täytäntöönpano ja kehittäminen ovat viivästyneet. Valmiussuunnittelun koordinoitua parannettiin, mutta menettelyjä on tehostettava ja ne on määriteltävä paremmin. Esimerkkinä voidaan todeta, että jäsenvaltiot eivät ole nopeuttaneet riittävästi influenssapandemiarokotteiden yhteishankintaa eikä EU:n tasolla ole järjestelmää hätätapauksissa tarvittavia

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot.

Erityiskertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – Tiedottaja

Puh. (+352) 4398 47063

Matkapuhelin (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Lehdistöavustaja

Puh. (+352) 4398 45410

Matkapuhelin (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Sähköposti: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

rokotteita tai muita lääkinällisiä vastatoimia varten.

Nykyiset varhaisvaroituksen ja reagoinnin sekä epidemiologisen seurannan järjestelmät ovat olleet toiminnassa useita vuosia, ja niiden merkitys EU:n tasolla on tarkastajien mukaan laajalti tunnustettu. Varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmässä on kuitenkin parantamisen varaa. Vakavia kemiallisia ja ympäristöuhkia koskevien menettelyiden viimeisimpiä päivityksiä ei ole vielä testattu.

Tarkastajat havaitsivat kansalaisia terveysuhilta suojelevan EU:n terveysalan toimintaohjelman tuloksellisuudessa puutteita. Suurimmalla osalla tarkastetuista vuosina 2008–2013 toteutetuista terveysuhkia koskevista toimista saatiin aikaan sovitut tuotokset, mutta kestäviin tuloksiin ei päästy. Tämä rajoitti niiden kansalaisia terveysuhilta suojelevaa vaikutusta. Lisäksi tarkastajat havaitsivat, että kauden 2014–2020 terveysuhkia koskevan tavoitteen mittaamisessa esiintyi puutteita ja että varojen käyttö oli suhteellisen vähäistä vuosina 2014–2016.

Lisäksi havaittiin useita puutteita siinä, miten komissiossa koordinoitiin terveysturvallisuuteen liittyviä toimia sisäisesti eri ohjelmien ja yksiköiden välillä. Tarkastajat totesivat myös, että tarvitaan lisätoimia, jotta komission kriisinhallintarakenteiden väliset yhteistyösopimukset saadaan pantua kokonaan täytäntöön. Lopuksi todettiin, että komission on parannettava terveysuhkien koordinoitiryhmän hallinnointiaan, jotta se olisi paremmin varautunut tuleviin terveyskriiseihin.

Tarkastajat esittävät kertomuksessaan jäsenvaltioille ja komissiolle mm. seuraavat suositukset:

- vuonna 2013 annetun päätöksen täytäntöönpanoa olisi nopeutettava etenkin laatimalla terveysturvakomitealle strateginen etenemissuunnitelma, tehostamalla tuloksellisuuden seuranta sekä nopeuttamalla rokotteiden yhteishankintaa ja muita lääkinällisiä vastatoimia
- varhaisvaroitus- ja reagointijärjestelmää olisi parannettava ja kehitettävä entistä integroidumpia riskinhallintaratkaisuja
- terveysuhilta suojelevien yhteisrahoitettujen toimien tulosten kestävyyttä ja tuloksellisuutta mittaavia menetelmiä olisi parannettava
- terveysturvallisuustoimista vastaavien komission yksiköiden toimintaa olisi koordinoitava jäsennellymmin.

Erityskertomus nro 28/2016 "Valtioiden rajat ylittävien vakavien terveysuhkien käsittely EU:ssa: tärkeitä toimia toteutettu, mutta vielä on tehtävää" on saatavilla 23:lla EU:n kielellä.